

**Brolijos rekolekcijos: laisvės įvykis
Rimini, 2003 gegužės 2-4d.**

**Penktadienio vakaras, gegužės 2d.
Įvadas - Don Pino**

Visi atsistoję. Prašykime Viešpačio, prašykime Jo Dvasios jėgos, kad šis mūsų susibūrimas būtų svarbus žingsnis, didis žingsnis mūsų kelyje į likimą, kuris yra laimė, kad jis būtų sąmoningumo ir meilės žingsnis, aiškus žingsnis, žingsnis, kuriame mūsų veidas, mūsų dalyvavimas pasaulio gyvenime įgautų aiškesnių bruožų, rodančių sąmoningumą ir jausmų intensyvumą.

Negalime pradėti nieko, jeigu nesuvokiame, jog būtent Viešpats yra tas, kuris visa daro. Todėl tvirtai įsitikinę ir nuolankiai prašome Jo pagalbos, prašome Jo šviesos, prašome Jo jėgos.

ŠVENTOJI DVASIA, NUŽENK IŠ DANGAUS

Atsisėskite. Visų pirma kartu su jumis visais norėčiau pasveikinti draugus, kurie tuo pačiu metu kartu su mumis dalyvaus šiose Rekolekcijose. Šiais metais net 18 tautų devyniose vietose per palydovą yra prisijungę prie mūsų: Vienoje (Austrija), Slovakijoje, Vengrijoje ir Čekijoje, Burgalbene (Vokietija) ir Olandijoje, Londone (Didžioji Britanija), Švedijoje, Suomijoje, Norvegijoje ir Danijoje, Dubline (Airijoje), Svidnikoje (Lenkija), Athis-Mons (Prancūzija) ir Belgijoje, Cluj-Napoca mieste (Rumunija), Einziedelne Šveicarijoje ir Lisabonoje (Portugalija).

Per ateinančias savaites šias Rekolekcijas videokasetėje seks draugai iš kitų 37nių šalių.

Norime palinkėti greitai pasveikti MonsinJORUI Gianni Danzi, kuris susirgo; jis šį vakarą turėjo būti čia. Ir ypač šiltai, visų jūsų vardu, norėčiau pasveikinti MonsinJORĄ Vecerrica, Fabriano vyskupą, kuris pirmą kartą tarp mūsų yra kaip vyskupas (jis yra, yra čia: tik pasislėpęs, dabar jau kaip vykupas, kartu su savo žmonėmis).

Norėčiau jums perskaityti telegramą, kurią Jo Šventenybė Jonas Paulius II asmeniškai atsiuntė don Giussani:

"Comunione e Liberazione Brolijos dvasinių Rekolekcijų "Laisvės įvykis" tema proga Jus ir visus dalyvaujančius trokštu nuoširdžiai pasveikinti bei kartu paliudyti savo dvasinį artumą. Ir, linkėdamas, kad atnaujinta išlaisvinančio Kristaus buvimo patirtis apmąstymuose ir maldoje kiekviename sužadintų vis stipresnį siekį prisišlieti prie Jo ir Jo Evangelijos tam, kad Jo, istorijos tėkmę pakeitusio, atėjimo įrodymas taptų vis įtikinamesnis, visiems karštai meldžiu gausių Šv. Dvasios malonių ir kaip jų paliudijimą Jums ir visam judėjimui siunčiu ypatingą apaštalinį palaiminimą, kuris yra ir mano nuolatinės simpatijos ženklas. Jonas Paulius II".

Norėdamas jus įvesti į šį mūsų gestą, kuris Brolijos gyvenime, jos per vienerius metus nueitame kelyje yra pats reikšmingiausias, pats lemiamiausias momentas, norėčiau jums perskaityti vieną laišką, kurį Joshua (kalinys iš Šiaurės Karolinos) atsiuntė don Giussani. Jį galite rasti išspausdintą naujame žurnalo "Tracce" numeryje (naujas numeris ir naujo formato, jį rytoj jau galima bus nusipirkti, kaip tai padaryti bus smulkiau pasakyta vėliau):

"Kunige Giussani, niekada Jūsų nepažinojau, niekada nekalbėjau su Jumis, niekada nesu jūsų apkabinęs. Ir vis dėlto jaučiuosi Jums artimas, nes šis Jūsų didis judėjimas,

pradėtas prieš 50 metų Italijoje, šiandien surado mane, kalinį, gyvenantį kalėjime mažame miestelyje JAV pietuose.

Man trūksta žodžių tiksliai išreikšti tam mano nusižeminimo, mano menkumo šios charizmos akivaizdoje jausmui. Elizabeta [ji yra viena bendruomenės Vašingtone narė], kuri yra tiesiog nuostabi ir Jus labai myli, man atsiuntė keletą ankstenių žurnalo "Tracce" numerių. Aš juos visus perskaičiau su įkarščiu, tarsi išalkęs, tarsi jau seniai savo burnoje būčiau neturėjęs maisto.

Likau priblokštas istorijos, kuria viename 2001-ųjų numeryje papasakojo Giorgio Vittadini: jis buvo La Thuile miestelyje ir pasakojo, kaip jį sujaudino pasisiekimas, kurį gavo "Religinio jausmo" pristatymas Jungtinėse Tautose. Buvo didelių judėjimo išplatinimo Amerikoje projektų, planų organizuoti mitingus, susitikimus ir t.t., bet kai Jūs išgirdote visa tai, visiems liepėte sustoti, viską panaikinti: Jūs pasakėte, - jei Dievas įvykdė kiekvieną dalyką iki to momento, tai judėjimo nariai turėjo pasitikėti, kad Jis ir toliau darys ir užbaigs viską. Įvykių nereikėjo spartinti jėga: Dievas viską daro per Savo tautą.

Ši Jūsų drąsa, šis didis pasitikėjimas Dievo apvaizda ir yra tai, kas mane labiausiai jummyse traukia, ir, manau, kad yra nuolatinio ir neregėto judėjimo augimo priežastis. Šis jūsų atkaklus tikėjimas, šis nepajudinamas pasikliovimas gyvenimo pozityvumu, Jėzaus gerumu ir gailestingumu, nes kokia yra Jo didybė, toks yra ir Jo gailestingumas.

Ačiū, kad padedate man matyti plačiai atvertomis akimis. Te laimina Jus Dievas. Joshua".

"Dievas viską daro per Savo tautą". Kokią prasmę turi šis mūsų susibūrimas, šis mūsų buvimas čia paaukojus net ir gana daug, jei ne šio sąmoningo suvokimo atsinaujinimą, jei ne atsinaujinimą sąmoningo Dievo laisvės ir mūsų atsakomybės Jo didybės ir Jo gailestingumo akivaizdoje suvokimą?

Tai nėra susirinkimas. Šio mūsų buvimo čia forma yra gestas, o gestą - nuo pat pradžios, nuo pačių pirmųjų Brolijos Rekolekcijų, kai būdavo 300 dalyvių, o dabar esame čia jau 23 000 - ženklina tai, kad jis turi kažkokią prasmę. Kas turi tą prasmę? Ne masė, ne organizacija: tai manasis "aš", tai mano širdis, tai mano patirtis, pripildyta žmogaus šauksmo, sklidina laimės poreikio, sklidina tų poreikių, tų troškimų, kad mūsų gyvenimas būtų tikras, būtų naudingas pasauliui, būtų naudingams kitiems žmonėms, kad mūsų melės nenugludintų laikas, bet kad ji suplazdėtų atradus naujieną, kuri neišvengiamai yra, kuri šaukte šaukia apie save kiekvienoje akimirkoje, kurią išgyvename.

Dievo didybė, Jo gailestingumo didybė reikalauja, kad ją atpažinčiau, reikalauja mano atsakymo laisvės, reikalauja mano atsakomybės. Visa didi istorija, visas Dievo darbas neturėtų prasmės, būtų tik pamaldus prisiminimas, būtų tik ilgesys, jeigu, mano sąmonės sraute, mano širdies plakime, kiekviename mano žmogiškumo tvinksnėje, dabar nebūtų laukimo, to atsakymo laukimo. Dėl tos priežasties istorija, Viešpaties darbo didybė mūsų gyvenime, Brolijos gyvenime, judėjimo gyvenime primygtinai skatina mano laisvę. Mes neieškome kažkokios naujienos bet kokia kaina, nebandome tos naujienos išsigalvoti patys.

Don Fabio, dabar Krikščioniškosios dvasios knygų serijoje besirūpinantis "Akis už akį", kuri yra tarsi Šekspyro kūrybos ir kultūrinės intuicijos centras, leidimu, man perdavė šią citatą, kuri gerai dera prie visuomenės, kurioje gyvename, atmosferos, visuomenės, paženklintos ne tik neseniai vykusio karo, bet ir tam tikro konfliktiškumo nuolatinio buvimo, nuolatinės konfliktiškumą gimdančios sumaišties, nes, kai gerai neaišku, ką daryti, tai tada tik reaguojama ir baigta.

"Vienintelis dalykas - tai kalba Šekspyras -, turintis nuolatinę paklausą, - tai naujumas bet kokia kaina, ir yra labai pavojinga bet kokiame dalyke pasirodyti esant senais, ir yra laikomi šauniais ypač tie, kurie bet kokioje veikloje nepalieka nei žymės pastovumo. Pasaulyje neliko dorumo, kurio pakaktų išlaikyti visuomenei, bet yra pakankamai nesąžiningumo padaryti taip, kad visuomenė nebegalėtų daugiau pasitikėti niekuo".

Taip šiandien - aš vėl grįžtu prie žurnalo "Tracce" vedamojo straipsnio -, šiais sumaištingais laikais, kuriuos ženklina prievarta, baimė, karas, daugelis tikisi dar kartą išsisukti apeliuodami į taurius jausmus ir liaupsindami organizacijų galią. O reikia visai ko kito.

Todėl šių Rekolekcijų tema, kurią paskaitose plėtosime aš ir Julian Carron, mus skatina vėl prisiminti laisvę, tą patirtį, kuri yra mums, žmonėms, bendra, tą poreikį, kurį jaučiame mūsų gyvenime esant patį stipriausią, ir vis dėlto kiek kartų mes sąmoningai jos atsisakome, sąmoningai išgyvename savo laisvės baimę.

Kaip mumyse pačiuose sustiprinti tuos motyvus, kurie žmogų daro laisvą, t.y. gebantį siekti tiesos, gėrio ir teisingumo, gebantį viltis net ir prieštaravimų sukuryje? Kaip istorijoje atsiranda tikrai laisvas žmogus? Tam, kad šie klausimai persmelktų mūsų kūną, įsirežtų mūsų gyvenime, reikia, kad indėlių į šį gestą įneštų ne tik čia kalbantieji. Kiekvienas iš mūsų atsako už tai, ką Viešpats primygtinai skatina jo gyvenime, kiekvienas yra pašauktas įnešti indėlį, kad šis gestas būtų toks, pilnas prasmės, tiesos, naudingumo gyvenimui, o o pagrindinį indėlį galimą apibendrinti dviem punktais.

Visų pirma klausymasis, nes šiomis silponomis priemonėmis mums kalba būtent Viešpats, būtent Viešpats mus vertina, būtent Viešpats prašo pasikeitimo. Nesiklauso tas, kuris sako "Tai jau žinau, tai jau girdėjau". Taigi klausymasis yra leisti save vertinti, klausymasis yra prašyti pakeisti.

O ta vieta, kur klausymasis yra skatinamas, tai tylą. Tai nėra organizacinė norma: tylą - tai galimybė suprasti, kad esame Jėzaus esaties akivaizdoje, tylą - tai atminimas, tai žiūrėjimas tiesiai į veidą šiai Esačiai, kuri yra tarp mūsų. Todėl - jums primenu - tai yra dvi dienos per metus, dvi dienos, per kurias mums yra duota galimybė būti iš tikrųjų savim pačiais. Tuo būdu tylą, tą tylą (patikėkite) važiuojant autobusais, prie įėjimo ir išėjimo, kaip žvilgsnio intensyvumą, sąmonės intensyvumą skatina tiek muzika, tiek ir paveikslų kaita ekrane, taip pat ir viešbutyje, po tam tikro laiko įsivyrąja tylą.

Visa tai tam, kad padėtume sąmoningumui, visa tai tam, kad skatintume savo laisvę, visa tai tam, kad skatintume mūsų tikrąjį prašymą.

Tegu šios mišios, kurias švęsime dabar ir kurias aukos don Negri, būtų sąmoningas šio prašymo Viešpačiui gausmas.

Šeštadienio rytas, gegužės 3d. Pirmoji meditacija - don Pino

Perskaitysiu jums telegramą, kurią Venecijos patriarchas, Jo Ekselencija monsinjoras Angelo Scola atsiuntė don Giussani:

"Mielasis don Gius, žingsnį, kurį šiais metais siūlai Brolijos keliui, atgaivina manyje tą motyvą, dėl kurio aš, 18-metis, įsitraukiau į mūsų draugystę: įvykis, taigi dovanota staigmena, nesitikėta ir vis dėlto tiek trokšta, ir, būtent todėl, kad įvykis, tai yra ir kvietimas bei džiugesį kelianti provokacija laisvei.

Šioje paslaptingoje sampnyoje tarp Jėzaus Kristaus, Tėvo meilės kupino paveikslo, ir laisvės, tai, kas yra intymiausia ir švenčiausia, ką žmogus turi - egzistencija - atsiveria visumos prasmei, o "aš" - nors ir trapus, besipriešinantis ir prieštaringas - yra

įtraukiamas į savo laimės nuotyki. Kasdienių ryšių aplinkybės tampa beveik Jėzaus Kristaus įvykio žmogui sakramentu, ir todėl jis tampa gero gyvenimo statytoju asmeniniame bei socialiniame lygmenyje. Meldžiu ir linkiu, kad tai vyktų kiekvieną dieną, kiekviename ir visuose, Šventosios Dievo Bažnyčios vardan".

Jums perskaitysiu ir monsinjoro Javier Martinez, išrinktojo Granados arkivyskupo (jis užims savo postą birželio pirmąją) kreipimąsi:

"Mielas don Giussani, ir Brolijos draugai, Brolijos Rekolekcijos man yra proga išreikšti savo dėkingumą Kristui už tavo tėviškumą ir už visą judėjimą. Per jus Viešpats gailestingai pasiekia mano gyvenimą, jį paremia, suteikdamas džiaugsmo ir vilties, vilties, kuri gali gimti tik patyrus didžią malonę, ir man padeda su nuostaba pripažinti bei laisvai prisišlieti prie meilės ir bendrystės paslapties, kuri apsireiškė ir tapo kūnu Kristuje ir yra gyva Jo kūne, Bažnyčios.

Šios gyvos paslapties akivaizdus ženklas, pilnas tiesos ir grožio, yra mūsų draugystė, juo Viešpats panorą išgydyti mūsų gyvenimus.

Tegu Jis, kuris pradėjo šį darbą, jį ir užbaigia iki Kristaus Jėzaus dienos. Bendrystėje".

"Kiekvienas miglotai kabinasi į gėrį, kuriame nurimtų dvasia, ir jo trokšta, nes kiekvienas stengiasi jį pasiekti". Dantės poetinis genijus mums prieš akis iškelia tos realybės, kurią turi kiekvienas iš mūsų, akivaizdybę.

"Kiekvienas [be išimties, visi, nors ir netvirtai, nors ir per išbandymus] kabinasi į gėrį [ieško, linksta prie gėrio, kuriame būtų išpildytas širdies šauksmas, laimės poreikis], kuriame nurintų dvasia, ir jo trokšta [laimės troškimas yra žmogus], nes kiekvienas stengiasi jį pasiekti [kiekvienas linksta, siekia to gėrio]".

Pasisakydamas prieš keletą dienų, sveikindamas studentišką jaunimą, susirinkusį į trijų dienų velykinį susibūrimą, don Gius tiesiog pakartojo šiuos žodžius, pirmojo Išminties knygos skyriaus pradžia: Biblija sako - žmogus ieško laimės, jis ieško laimės, to intensyvaus ir laimingo rimtumo išsipildymo. Koks yra metodas, kuriuo Dievas siekia žmogaus, t.y. istorijoje kuria būtybes, įveddamas juos į visko reikšmę? Koks tai metodas? Nuo tada, kai Viešpats mus suima už pečių ir pastūmėja pirmyn, nuo to momento nebėra nieko, kas gyvenime galėtų pakeisti Dievo dovaną.

Koks šis metodas? Koks yra metodas, per kurį Viešpats mus paima ir pastūmėja link likimo, pastūmėja link savęs, patraukia mus prie savęs? Visų pirma - tai troškimas, laimės troškimas, išsipildymo troškimas, troškimas patenkinti šį širdies šūksnį. Visa žmogaus jėga yra sutelkta į tą patenkinimo, laimės ieškojimą.

Tad Dievas ne tik egzistuoja šiuose jausmuose, bet šiuose jausmuose yra Jo atsakymas, Jo buvimas, tas buvimas, dėl kurio žmogus sako: "Tai yra taip!".

Šis sakinytis yra drąsus, yra drąsus šis pasakymas, bet tai yra kvietimas pažvelgti į mūsų patirtį pradedant tuo neišvengiamu pozityvumu, dėl kurio žmogus, kai jis sako "aš", aš, kai sakau "aš", negaliu nepradėti nuo troškimo akivaizdumo, nuo kažko išsipildymo akivaizdumo, nuo ko nors patenkinimo poreikio.

Tai šių metų Mitingo pavadinimas: "Ar yra, kuris trokšta gyvenimo ir geidžia laimingų dienų?". Tai 34-oji psalmė: "Ar yra, kuris trokšta gyvenimo ir geidžia laimingų dienų?". Giancarlo, žurnale "Tracce" įveddamas šią temą, atsako taip, kaip iškart atsakytų kiekvienas iš mūsų: "Aš! Aš to noriu! Kai galvojame apie laimę, galvojame apie tai, ko trokštame, apie išsipildymą to, ko norime. Norėti būti laimingam man reiškia norėti to dabar, su tuo, ką turiu, negyventi laiko kaip neapibrėžto intervalo, kuris mane skiria nuo to, ko laukiu".

Norėti būti laimingam, t.y. norėti būti tikrai laisvu, reiškia norėti to dabar, šią minutę. Tikrovėje, jeigu pažvelgiu į savo patirtį, žvelgdamas į jūsų veidus, tikrovėje yra

akivaizdu, kad egzistuoja kažkas, pati tikrovė man rodo kažką, su kuo esu susietas, su kuo esu sujungtas, prie ko galiu prisidėti. Dėl to nepajudinamas pozityvumas gimsta iš nuoširdaus žvilgsnio į mūsų pačių patirtį.

Tai, ką sako Šv. Paulius, tai, ką jis rašo Pirmajame Laiške Timotiejui yra tiesa, ir paaiškina tą metodą, kurio pagalba Dievas mus paima už pečių, nuolat iš naujo pažadina tą patenkinimo, kuris esame mes, poreikį: "Omnis creatura bona", "Viskas yra gera".

Kodėl taip galiu pasakyti? Kodėl tai ne vien tik šiaip pasakymas, bet realybė, paradoksali, bet tikra, atitinkanti mano patirtį? Nes realybė, kūriniai yra tas būdas, kuriuo Viešpats, kuriuo begalybė, kuriuo Tai, kas mane visiškai patenkina, kuriuo galutinė tobulybė, Būtis kaip laimė, mane traukia, tampa realiu, mano širdžiai yra kaip trauka prie To, pažadina, nuolat iš naujo manyje pažadina laimės troškulį, pažadina troškulį, pažadina laimės, teisingumo, tiesos, meilės poreikį. Tikrasis mano laisvės objektas ir yra ši trauka, yra ši visa nugalinti trauka, ją Šv. Augustinas vadina *delectatio victrix*.

Nebijokime pasakyti, kad tikrovė mus traukia, kad tikrovė yra pozityvi, kad pažadina troškimą, poreikį būti patenkinta. Mums šis poreikis yra bendras su kiekvienu žmogum, su kiekvienu žmogum yra bendra ši prigimtinė patirtis.

Todėl, - ir tai fantastiška - jums perskaitysiu keletą Šv. Augustino eilučių iš jo Evangelijos pagal Joną komentarų, dėl kurių Augustinas gali pakartoti ir antikos poeta Vergilijų, kuris antroje eklogėje sako: "kiekvieną traukia tai, kas jam patinka":

"Jeigu Poetas galėjo pasakyti 'Kiekvieną traukia tai, kas jam patinka', ne tai, kas būtina reikalinga, bet tai, kas patinka, ne priverstinis dalyka, bet malonumas, tuo labiau galima pasakyti, kad jaučiasi traukiamas Kristaus tas žmogus, kuris savo malonumą atranda tiesoje, palaimoje, teisingume, amžinajame gyvenime, taigi visame tame, kas yra Kristus. Jeigu kūno julsės turi sau malonius dalykus, tai kodėl jų neturėtų turėti širdis? Duok man mylinčią širdį, ir ji supras tai, ką sakau. Duok man dūstančią, išalkusią širdį, kuri jaučiasi klajoklė ir ištroškusi šioje dykumoje, širdį, kuri geidžia amžinosios tėvynės šaltinio, ir ji supras, ką sakau. Žinoma, jei kalbėsiu išdžiūvusiai širdžiai, ji negalės suprasti, o tokie yra tie, kurie tos esaties akivaizdoje, tikrovės akivaizdoje murma nepatenkinti, murma ir murmėjo nepatenkinti savitarpyje. Viešpats sako: "Prie manęs ateina tas, ką traukia Tėvas".

Ši realybės trauka bei trauka išsipildymui, trauka, kylanti iš tiesos, jos nestabdo, jai neprieštarauja nors ir reali, nors ir kasdienė mūsų netobulumo\ribotumo patirtis.

Prisiminkite tą pastabą; ir štai čia pradėdau antrą etapą. O pirmasis yra tai, kad "kiekvienas miglotai kabinasi į gėrį": mums visiems yra bendras laisvės poreikis, bet tas poreikis - jis yra bendriausias, charakteringiausias, labiausiai prigimtinis žmoguje - jis gyvenimo kelyje, nors ir tueint tą netobulumo patirtį, nors ir su prieštaravimų patirtimi, tampa taip pat ir mįslingas faktorius, tariamo nusivylimo faktorius, tariamo prieštaravimo faktorius.

Ar atsimenate tą vietą straipsnyje "Mozė ir Shuttle'as"? Ieškodamas atsakymo, kuris užtikrintų laisvę, ar gerumą, ar teisingumą, žmogus susiduria su riba, jis sužino esąs ribotas iš prigimties, tad viskas atrodo gniuždo ir rodosi nei vienam neįmanoma nors vieną poelgį gyvenime atlikti nepadarant neteisybės arba be prieštaravimų. Mes visi kažkiek esame ant slenksčio į tiek trokštamą žemę, kiek ji tariamai atrodo nepasiekiamą.

Taip ši tariama neįmanomybė\kliūtis į mūsų gyvenimą įveda mįslingumo, kiek mūsų dienų akimirų atima, įveda žodį "galbūt".

Pascoli savo pirmojoje nedidelėje poemoje "Laimė" (tai keista poema) įsivaizduoja šį pokalbį tarp klajojančio riterio, žmogaus, kuris ieško laimės, ir realybės, laiko. Senukas, su kuriuo riteris, žmogus, ieškantis laimės, pradeda pokalbį, yra laikas:

"Tu sakai, kad ta, kurios siekei, nebuvo ji? Ne, tai buvo tuščias šešelis pasirodęs, kaip ta, kurią kiekvienas myli, kurios tikisi ir kurią praranda, nekromanto meistriškumas. Ar ji yra čia, šioje aukštai stūksančioje pilyje, į kurią įžengei? Galbūt ją paliesi, o klajojantis riteri, galbūt. Bet jos nepamatysiu? Jos nepamatysi. Oh! Tokie yra niūraus Atlanto kerai. Jos nėra, ją matai; ji yra, jos nematai. Ir niekada? Žinoma, taip, jeigu šioje knygoje perskaitysi daug bėglių eilučių. O ką jos sako? Niekas nežino. O klajojantis riteri, kas jas skaitė, nutilo. Jei jas perskaitysiu, kerai bus sugriauti. O tada? Ją pamatysi akimirką, tą pat akimirką. O pilis? O klajojantis riteri, ji išsisklaidys kaip šešelis ir tai bus gyvenimas. Jei šioje knygoje perskaitysi daug bėglių eilučių. O ką jos sako? Niekas nežino. O klajojantis riteri, kas jas skaitė, nutilo".

Šis myslingumas, tampantis nusivylimu, tampantis skundu, bet šis myslingumas nepanaikina mūsų laisvės.

Norėčiau jums pastebėti, kad ne krikščionybėje, kaip išsprendžiamas šis mįslingumas? Būtent panaikinant, bandant apeiti laisvę, ieškant kažkokios idėjos, jau iš anksto nustatytos gėrio idėjos arba iš anksto nustatytos blogio idėjos. Tai manicheizmo sugrįžimas: kažkokia idėja (ne patirtis), gėrio idėja, bet ypač negatyvių dalykų neišvengiamumas, blogio neišvengiamumas.

Abrahamas Eshelis pastebi: "Gerų intencijų vardu skatinamas blogio augimas". Tokiu būdu santykis tarp žmogaus ir likimo nėra laisvė, nėra galimybė pripažinti stipriausiai traukiantį dalyką, bet yra kažkas neišvengiamai jau iš anksto nulemto, neišvengiamai negatyvaus, o tai pakerta, sunaikina "aš".

Vienoje ištraukoje (Gyvenimas ir likimas) Grossmannas pastebi: "Didysis pasikeitimas, įvykęs daugumoje asmenų, glūdi fakte, kad jie pamažu praranda savo individualumo pojūtį ir vis stipriau junta fatališkumą. Laimės skonis dinga, jo nebebuvo, o jo vietoje ją kankino galybė norų ir planų".

Galimybė išspręsti šį mįslingumą pasitelkus idėjas, pasitelkus teisingas idėjas, neišvengiamai baigiasi realybės padalinimu į gera ir bloga, o tai būtent pakerta "aš" kaip patirties pirmapradiškumą, širdies kaip troškimo, kaip nepajudinamo troškimo, kaip nenumaldomo laimės poreikio, pirmapradiškumą.

Bet reikia pasakyti - tai trečiasis akcentas -, kad kažkas yra ir pačioje laisvėje, mano laisvėje yra kažkoks nuodas: kodėl, išjudinta pažado, girdėdama tą pažadą, susidūrusi su ribotumo patirtimi, suisdūrusi su prieštaravimo patirtimi, laisvė sustoja, laisvė pasirenka "ne", laisvė tiesiog bijo būti pačia savimi?

Dar ir dabar yra ta žaizda viduje, atsivėrusi, kai man papasakojo (niekad anksčiau nebuvau girdėjęs tokio samprotavimo), jog, kai mes universitete išplatinome lankstinukus, kuriuos visi turėjome, su užrašu "Karui NE. TAIP Amerikai", kai kurie studentai - man tai papasakojo draugai iš Politechnikumo -, ypač vienas vaikinai, pasakė: "Bet ką reiškia visas šitas primygtinis kalbėjimas apie laisvę? Kas man iš tos mano laisvės? Mano laisvė manęs nedomina"; o kitas iš medicinos fakulteto dargi pasakė: "europietį žmogų, mūsų europinę tradiciją būtent tai ir apibūdina: kad žmogui, tam, kad jis save realizuotų, reikia kažkokios aukštesnės organizacijos, o tai yra Valstybė".

Tai savo paties laisvės atsisakymas, savo paties laisvės baimė. Ir taip nėra tik dėl kažkokių idėjų, dėl šios ideologinės idėjos, dėl šio padalijimo tarp gera ir bloga kaip išankstinės nuostatos apie realybę: taip yra ir dėl tos žaizdos, kurią nešiojamės viduje.

Laisvė nemoka būti pačia savimi. Tai nepaaiškinamas prieštaravimas: vos tik laisvė sujuda, jos šerdyje atsiranda lyg koks priešas. Laisvė savyje slapsto priešą, savo kūne ir kauluose slapsto priešą. Tas prieštaravimas glūdi būtent laisvės viduje: tai gimtoji nuodėmė. Don Gius pastebi: pasakymas "gimtoji nuodėmė nepaaiškina, bet ir paaiškina; nepaaiškina vaizdžiai (negalima nusakyti gimtosios nuodėmės formos), bet tai nėra ir melas. Tai kažkas, kas įvyko ir kas sužeidė, sudavė mirtiną smūgį laisvei.

Kaip galima glaustai nusakyti šią nuodėmę? Žmogus yra sukurtas laimei, bet jis ieško mirties. Žmogaus laisvė stengiasi paneigti, bando paneigti tai, kas akivaizdu: kad ji sukurta laimei. Tai išdidumas, išdidumas atnešė į pasaulį blogį; tai savęs pirmiau nei realybės tvirtinimas. Tai pamišimas, šis išdidumas yra pamišimas, tai net truputį... don Gius jį vienoje knygos "Visatos savimonė" vietoje vadina "nukrypimu"; šis pamišimas, kuris yra truputį kaip ir šis "nukrypimas", lieka mūsų viduje.

Žinoma, Krikštas panaikina gimtąją nuodėmę, bet jis nepanaikina gimtosios nuodėmės pasekmių: mūsų viduje lieka truputį šio nukrypimo; mes nesame visiškai akli, bet neprimatome, kaip žmogus, kuriam yra sunkiau nusileisti akivaizdybei, suvokti tai, kas akivaizdu, aiškiai skirti detales, spalvas, formas.

Kas susilpnėja? Sąmonė, tiesos skonis, nes šis išdidumas tampa melagingumu ("yra ne taip"), tampa užgaida, tampa pažeidžiamu, trapiu emocingumu, glaustai apibūdintu dabar jau klasikiniu tapusiu posakyje "Černobylio efektas", jausmų prasme visi mes esame truputį išsikrovę/ištuštęje.

O valdžia natūraliai tuo naudojasi, skatina, plečia tą nukrypimą, tą pamišimą, tą mūsų buvimą - dėl gimtosios nuodėmės pasekmių - jausmų prasme truputį ištuštėjusiais, truputį neprimatančiais. Valdžios bandymas (ar prisimenate tą nuostabią vietą apie "Barabą ir vergą frigietį" knygoje "Aš, valdžia ir darbai?"), valdžios bandymas yra būtent nuslopinti ir apriboti troškimus, netgi sunaikinti jų šaltinį: apriboti troškimą ir padidinti sumaištį. Jeigu mano sąmonė susilpninta, jeigu mano jausmai ištuštęje, kas lieka? Reakcija, veikimas, staigus atkirtis į agresiją, taigi vėl prievarta.

Visi sako, visi neigia... kas neigia (o tai didžioji žmonių dalis), kad ši žaizda yra mummyse, kad karo galimybė prasideda mano viduje, kad suirutės galimybė prasideda manyje dėl šios žaizdos, dėl šios žaizdos pasekmių; kas tai neigia, tam kyla būtinybė suskirstyti realybę į gerus ir blogus: tai panaikina mano atsakomybę, tai panaikina mano laisvės išsivadavimo galimybę.

Finkelkrautas, kai buvo atvykęs į Milaną į Kultūros centrą, pastebėjo (tai rasite ir čia, naujajame "Tracce" numeryje): "Spontaniška ideologijos tendencija yra suskirstyti žmogiškas būtybes į dvi kategorijas: vienoje pusėje tie, kurie veikia ir tad yra atsakingi už savo veiksmus, taigi pakaltinami; o kitoje tie, kurie reaguoja [ar suprantate? Veiksmas, susiaurėjantis iki grynos reakcijos, politika, susiaurėjusi iki reakcijos, teisingumas kaip reakcija], o jų veiksmų priežastis lieka už jų pačių ribų, ir jie tad lieka nekalti: blogis visada yra kitur, blogis visada yra kitas, priešas visada yra išorėje". Ar suprantate, kad yra atsikratoma atsakomybės, atsikratoma laisvės kaip atsakomybės, kaip atsakymo, kaip galimybės pradėti, naujai pradėti; pačiu radikaliausiu būdu atsikratoma galimybės mylėti.

Camus pastebi, kad "žmonės niekad nežino, kaip reikia mylėti, nėra nieko, kas juos patenkintų. Visa tai, ką jie moka, tai svajoti, susikurti sau naujas priedermes, ieškoti naujų kraštų ir naujų namų. Tuo tarpu mes žinome, kad reikia paskubėti mylėti. Kai mylima, nesvajojama".

Naujajame "Tracce" numeryje yra Enzo pasisakymas. Du mėnesiai prieš mirtį, būtent čia, Rimini, kalbėdamas su grupe sanitarijos darbuotojų, jis sakė, kad "tik tada, kai nieko nemyli, visi dalykai gali praslinkti pro tave nepalikdami pėdsako, bet dėl to fakto, kad egzistuoja, jie jau patys savaime yra didelė paslaptis. Tikroji problema yra

ar myli, ar ne, ar žiūri tik į save, ar žiūri į realybę kaip į nuolatinį atradimą kažko, kas nėra tavo. Tai galioja kiekvienam: kai esi namuose prie viryklės arba tvarkai sodą, taip, kaip kai esi operacinėje. Yra skirtumas tik, ką nuspręsi mylėti. Bet žodis "mylėti", šiuo atveju, neturi jokio sentimentalus bruožo, tai tiesus kito tvirtinimas", bet tvirtinti kitą - tai ne vien mintis, tvirtinti kitą - nėra idėja, tai yra kitokia galimybė. Toje pačioje Šekspyro komedijoje "Akis už akį" yra toks puikus posakis: "Nemanyk, kad yra neįmanoma tai, kas atrodo tik neįtikima". Kitoniškumas nėra idėja, nėra ketinimas, nėra užmojis, nes geri ketinimai gimdo tik dar daugiau blogio. Kitoniška - tai Enzo žodžiai - nėra kažkas, kas įsivaizduojama, tai yra kažkas, kas įvyksta. Yra kažkas, kas iškyla priešais, netikėtai. Kita\kitoks dalykas mums yra įvykis, tai nėra mąstysena ir netgi ne elgsena.

Iš tiesų kaip gali žmogus, kaip galiu aš, toks pažeidžiamas\silpnas, taip paženklintas šios žaizdos, kaip aš galiu turėti aiškią sąmonę, turėti šios meilės savo likimui energijos? Kaip man mylėti?

Noriu jums būtinai perskaityti šį nuostabų teiginį iš "Visatos savimonės": "Iki tol, kol objektas yra neaiškus, žmogus gali įsivaizduoti tai, ką nori, ir gali nustatyti savo santykį su tuo objektu taip, kaip jam atrodo ir patinka. Ir tik kai likimas tampa aiškus, tik tada žmogus yra 'priverstas': žmogus yra laisvas, jei jis yra priverstas; priverstas ne dinamiškai, bet priverstas ta prasme, kad gali turėti aiškumo ir meilės energijos" [Kaip įsilyginti: yra faktas, kuris tave susieja, faktas, kuris tave prikausto, staiga, nelauktai: prieš akimirką tai atrodė tik neįtikima, bet tai nėra neįmanoma]. "Tai yra išgelbėjimas, kurį mums atnešė Jėzus. Kad Paslaptis būtų pasidariusi aiški ir taptų meilės prasme patrauklia esatimi, tai neglūdėjo niekur ten, kas yra žmogus, todėl tai malonė, tai buvo malonė, ir ją atnešė Jėzus. Iš tikrųjų malonė yra Jėzus. Tai nėra kažkoks "dalykas", malonė, malonė - tai esatis; dargi, tai Jėzus, kiek jis leidžiasi pažįstamas, tai Jėzus, kiek jis leidžiasi pažįstamas".

Šv. Augustinas sako: pats gyvenimas pasirodė kūne tam, kad tai, ką gali matyti tik širdis (atitikimas), būtų matoma ir akims, ir kad taip išgytų širdis". Tai galiu matyti akimis, galiu įgyti to patirtį kūnu.

Tai, ko reikia, - tai žmogus... tai Carlo Betocchi eilėraštis, publikuotas krikščioniškosios dvasios serijos knygų rinkinyje: "Tai, ko reikia, - tai žmogus, nereikia išminties, tai, ko reikia, - tai žmogus. Tai, ko reikia, - tai žmogus su savo dvasia ir tiesa, ne kokia šalis, ne daiktai. Tai, ko reikia, - tai žmogus, su užtikrintu žingsniu ir tokia tvirta ranka, kurią paduoda, kad visi galėtų ją suimti ir eiti laisvi ir išsigelbėti".

"Su tokia tvirta ranka, kurią paduoda, kad visi galėtų ją suimti ir eiti laisvi ir išsigelbėti". Klausykite, jei esame čia, tai mes šią patirtį jau įgijome. Ir esame atsakingi už šią patirtį. Galiu viską pasakyti apie savo gyvenimą, bet negaliu paneigti šito fakto, šito žmogaus, šios ištiesios man rankos, kurią galiu suimti, kurios dėka galiu eiti laisvas.

Tai patirtis, tai mūsų kelio patirtis, tai mūsų istorijos patirtis, nes šis nepaprastas dalykas, pamatymas, galėjimas matyti (ne tik širdimi: tai ne mintis, ne įsivaizdavimas, tai duomuo) šią akivaizdybę, su kuria yra susieta laisvė, įvyksta tą akimirką, įvyko tą akimirką, įvyko susitikime su Jėzumi.

Akivaizdybė, šio nepaprasto dalyko akivaizdybė įvyksta tą akimirką. Tuo momentu, šios akivaizdybės akimirką arba prisidedi, arba gali atsitraukti. Ir tada būtent laikas atskleidžia prisišliejimą prie laisvės ar atsitraukimą. Viskas priklauso nuo mano laisvės nusiteikimo tuo momentu: atvirumo, smalsumo, lūkesčio, kaip kad vaiko dalykų akivaizdoje, arba uždarumo, svetimumo jausmo pasireiškimo. Bet jei tai uždarumas, tada įvyksta neįmanomas dalykas (ar prisimenate tą priminimą, kuris

mums buvo minėtas?), įvyksta tas neįmanomas dalykas, dėl kurio žmogus pasidaro Dievo teisėju. Šitai yra tikras kataklizmas, šitai yra Jėzaus tragedija. Problemos, dėl kurios kankinasi šiuolaikinis pasaulis, keblumas yra tas pasipriešinimas tiesai, tai pasipriešinimas akivaizdybei, dėl kurios įvyko gimtoji nuodėmė ir dėl kurios ji žmoguje, visų laikų žmonėse sukelia savo padarinius.

Jėzaus akivaizdoje, priešais šio gėrio akivaizdybę, priešais akivaizdybę šios Esaties, kuri tave vadina "draugu", kaip pavadino "draugu" Judą, tu gali pasakyti "ne", arba, kaip jam sušnibždėjo Petras šį rytą, tą rytą, kuris yra šis rytas, šis gyvenimo rytas, "Taip, tu žinai, kad tave myliu".

Tai yra kiekvienos dienos nusiteikimas. Kiek kartų atsikeliamė ryte, apie dieną galvodami kaip apie kažkokią laimės ar gėrio troškimo istorijos dalį, o paskui dalykų suvokimą susiauriname, susiauriname ne iki didžio laimės troškimo, bet iki naudingumo\priimtino troškimo, ir šį naudingumą, užuot sekę - stengdamiesi jį aiškiai pamatyti savo akimis - svarbiausią traukiantį dalyką, sutapatiname su laime, su patikimu, su instinktyvumu. Tai kova. Mūsų gyvenimas yra kova; ne pralaimėtas karas, bet kova, *militia est vita hominis super terram (kova yra žmogaus gyvenimas žemėje)*.

Dėl to - jau baigiu - reikia aiškaus priminimo, primygtinio paragavimo, dabartinis paskatinimas yra auklėjimas, auklėjimas, lygus kovos, kovos tarp žmonių, dydžiui ir intensyvumui, bet kovos, kuri vyksta mūsų gyvenime: arba suvokti save esant laisvą nuo visos visatos ir priklausomą tik nuo Dievo, arba laisvą nuo Dievo, ir tada kiekvienos situacijos vergą. Ar prisimenate Šv. Ambrozijų? "Žiūrėkite, kiek šeiminių turi tie, kurie nepripažįsta vienintelio Viešpačio".

Kovos sąlyga, vis įvykstančio prisišliejimo, atsako į galingiausiai traukiantį dalyką pasikartojimo sąlyga, žinoma, yra pasiaukojimas, regimybės paaukojimas, tas numarinimas, kuris yra sąlyga kryžiui kaip sąlyga prisikėlimui, pergalės sąlyga, sąlyga, kad ši naujiena tęstųsi.

Mieglio Manjaros abatas klausia: "Kodėl bijai prarasti tai, kas mokėjo tave surasti? Atgaila, pasiaukojimas nėra skausmas, tai meilė". Dėl to auklėjimo svarba, svarba tos realybės, kuri mums padėtų įsiskverbti į viso to, kas egzistuoja, į mūsų gyvenimo faktorių gilią realybę, nėra auka, tai yra meilė.

Tai yra mūsų draugė mums, tiesiogiai, fiziškai esantis Jėzus: jis čia, kad tu išmoktum, kas yra tavo likimas, jis tau suteikia tikėjimo, tau padeda suprasti, kas yra tavo laisvė, auklėja tavo laisvę nuolankiam sąmoningumui ir be bergždžio nusivylimo dėl tavo nuodėmės, dėl tavo nusidėjimo, dėl lengvumo nusidėti, bet kartu pripažinkime tai, kas mus veda prie likimo, pripažinkime tai, kas yra didinga gyvenime ir pripažinkime tikrąjį traukiantį dalyką, svarbiausią traukiantį dalyką ir iliuzinį traukos objektą: visa tai yra auklėjimas, kurį tau suteikia bendruomenė.

Tad ką mes darysime su savo laisve? Tai tas pat, ką išgyveno Andriejus ir Jonas, tai tas pat, ką išgyveno Petras su Jėzumi, tai ta pati dinamika, dėl kurios šis svarbiausias traukos dalykas įsitvirtino jų gyvenime, o per juos pasklido visame pasaulyje: sekti, sekti tiesos nuojautą, sekti šį traukos dalyką ten, kur jis įvyksta, ten, kur jis gyvuoja.

Nėra nieko paprastesnio ir protingesnio kaip sekti. Išgelbėjimas, laisvė yra duoti iš sekimo Kristumi, iš susitapatavimo su Jo žmogaus jausena, meldžiant malonės, kad žmogus su savo laisve darytų tai, ką Kristus darė su savąja: atiduodant savo pačių mirtingą silpnumą į gailėstingą Tėvo, t.y. būties Paslapties, rankas. Šiame atsidavime mes suvokiame, patiriame, kad Tas, kuris mus kuria, mus kuria kaip gyvenimą. Supratimas, kad mus kuria, sutampa su prašymu, kad mus kurtų kaip gyvenimą dabar. Mes esame sukurti kaip gyvenimo prielankumas ir troškulys. Žmogus yra sukurtas, aš esu sukurtas laimei, esu sukurtas kaip gyvenimo prielankumas ir troškulys.

Jums daug kartų skaičiau citatas iš naujo "Tracce" numerio (padėkokime už tai ir Albertui, ne tik dizainas, jis tiesiog naujas... bet buvo pakeista ir visa grafika, bet turinys atitinka visą apipavidalinimo grožį).

Dabar prie išėjimo, - taip pat dėkui už daugelio iš jūsų bendradarbiavimą, - bus keliose vietose pardavinėjamas žurnalas ypatinga kaina (Rekolekcijų kaina) už vieną eurą. Taigi, meldžiu, nepertraukdami tylos, ... meldžiu, prie išėjimo pasiimkite vieną eurą, tyliai paduokite ir gausite žurnalą.

Prašau, nusipirkite jį visi, net ir tie, kurie esate užsiprenumeravę, nes jei vėliau jį gausite, tai galėsite padovanoti kokiam draugui, kokiam kolegai... kad jį paskaitytų, taigi: tai indėlis, kuris prasideda nuo čia, įvyksta čia, kad sąmoningai pasklistų galia, grožis, atsitikinumas kaip vertinimo ir susitikimo galimybė, kad pasklistų mūsų patirtis, kurią pristato "Tracce". O už tai visų pirma turime dėkoti Albertui ir visiems jums, kurie siunčiate liudijimus, siunčiate laiškus ir pasakojimus apie judėjimo gyvenimą.

Gegužės 3d., šeštadienio popietė Antroji meditacija - DON JULIAN CARRON

Pasveikinkite kartu su manimi Jo Ekselenciją monsinjorą Romeo, apaštalinį nuncijų Italijai.

Jis iš savo didžio tėvystės jausmo su mumis panorą pasidalyti šių Rekolekcijų gestu, o po paskaitos aukos Šventąsias Mišias.

"La liberta', *Sancho, es el maspreciado don que a los hombres dieron los cielos*"...Kaip matote, ispanas tai ištarė gerai...

"Laisvė, Sanča, tai pati brangiausia dovana, kurią žmonėms davė dangus", taip sako Don Kichotas.

Jei laisvė yra tokia brangi dovana, tai kodėl taip sunku rasti laisvų žmonių? Kodėl taip trokštamo gėrio kaip laisvės yra tiek mažai, tiek, kad - kaip pasakė Kafka - "yra bijoma laisvės ir atsakomybės, ir kiekvienas bevelyja uždusti už tų gročių, kurias sau pačiam pasistatė"? Kodėl bijoma laisvės? Kodėl mieliau uždustumėm už gročių?

Todėl, kad dažnai ta laisvės patirtis, kurią įgyjame, yra tokia patirtis, kuri nėra mums geras dalykas; mes neįstengiame įgyti laisvės patirties kaip gero. Mes nesugebame suteikti sau šios laisvės patirties, kuri mums leidžia įkvėpti laisvo oro.

Tai jau girdėjome šįryt: mūsų laisvėje yra žaizda, gimtosios nuodėmės vaisius, kuris mums kliudo įgyti šią patirtį, kuri, kita vertus, yra tokia prigimtinei žmogui, kad gali būti brangiausia dovana. Bet kartais dar blogiau už gimtąją nuodėmę yra tai, kad mummyse nugalėjo tam tikras mentalitetas. Tai turbūt didžiausias blogis, kurį gimtoji nuodėmė padarė mummyse: mummyse nugalėjo toks laisvės mentalitetas, sakantis, jog laisvė - tai ryšių nebuvimas.

Kodėl sakau, kad tai didesnis blogis? Todėl, kad kai Jungtinėse Valstijose buvo vergų, jie turėjo šį laisvės troškimą, dainavo "Freedom", bet daugelis iš mūsų amžininkų, o dažnai ir daugelis iš mūsų bevelyja uždusti už gročių, mus beveik įtikino, kad tam, kad būtų galima gyventi, reikia atsisakyti kiekvieno ryšio.

Kaip sako vienas iš "Mulen Ružo" veikėjų: "Spektaklis turi tęstis". Kad galėtume dalyvauti šiame gyvenimo spektaklyje, negalime sau leisti mylėti: spektaklis turi tęstis, ir taip, be jokio ryšio, be meilės, tampame aplinkybių mechanizmo dalimi, kaip srovės pagautas akmuo, blaškomas šen ir ten, ir mus uždusina, mus tikrai prapuldina toje maišatyje.

Kalkutos Motina Terezė yra pasakiusi: "Tai yra šiuolaikinio žmogaus tragedija, kad jis neturi jokios vertės, žmogus neturi jokios vertės niekam". Nes, jei pagalvosime, kurį iš tikrųjų domina mūsų gyvenimas?

Esant tokioje situacijoje kaip galima įgyti laisvės patirties? Jeigu esame tarsi kažkokio klastingo mechanizmo dalis, jei esame blaškomi šen ir ten kaip srovės pagautas akmuo?

Šioje situacijoje - tai pirmasis punktas, kurį norėjau aptarti - laisvė yra įvykis. Turėti laisvės kaip gėrio patirtį, kaip patenkinimą to laimės troškimo, apie kurį don Pino mums taip įtikinamai kalbėjo šįryt, tai yra įvykis, tai beveik staigmena, tai nenumatytas dalykas, kuris išsipildo.

Kodėl gi kiekvienoje situacijoje mūsų prašoma vis atitinkamai elgtis: darbe turime elgtis vienaip, šeimoje kitaip, su draugais dar kitaip... kada gi būsime pačiais savimi? Realybėje, kada būsime pačiais savimi? Mūsų mažame, mažičiame kambarėlyje. Bet kai kas nors atsitinka, tada turime šią laisvės patirtį.

Vienas žmogus prieš keletą savaitių pasakojo, kad, kai buvo jaunas, jis persikėlė gyventi iš provincijos į Madridą, lankė universitetą, norėjo visur eiti, kiekvieną dieną su vis kita mergina, tiek daug nereikšmingų ryšių. Bet vieną dieną, atsitiktinai, vienas draugas jį pakvietė išvykti su dviem merginomis, ir po dešimties minučių, kai jau važiovo su jais mašina, jis pasakė: "Sustok, noriu išlipti". Bet paskui [*galiausiai*] neišlipo, praleido vakarą su draugais, grįžo namo sakydamas: "Vesiu štai šitą". Tai buvo paskutinis dalykas, apie kurį būtų kada pagalvojęs. Jis man pasakojo: "Tai buvo paskutinis dalykas, apie kurį būčiau kada pagalvojęs: mano galvoje net nebuvo tokios minties", bet jei tokio dalyko nereikia, tai mes puolam nuo vieno jausmo prie kito, nuo vieno žmogaus prie kito, naudodamiesi tais žmonėmis, iki tol, kol pasitaiko kažkas, kas tave sustabdo, kas tave pagauna, kas tave patraukia su savim.

Kaip girdėjome šįryt, be šios patrauklios esaties, kuri nugalėtų mūsų pasipriešinimą, kuri palengvintų mūsų prisišliejimą, šis ryšių nebuvimas - dėl tos žaizdos, kurią mes turime viduje - nugali, bet neatnaujindami saito, jungiančio mus su kažkuo, mes neturėsime laisvės patirties.

Reikia realios esaties, tokios patrauklios, kad galėtų patraukti su savim visą mano meilės jausmą. Šio saito negali nustatyti jokia taisyklė: to negali padaryti nei etika, nei joks spiritualizmas. Reikia, kad ateitų taip mus atitinkanti esatis, kuri įstengtų nugalėti visą mūsų pasipriešinimą.

Prieš keletą savaitių, tą dieną, kai vyko varžybos tarp Madrido Realo ir Mančesterio, vienas žmogus - jis yra aistringas Madrido Realo gerbėjas - Bendruomenės mokykloje man pasakojo: "Kaip gi aš šiandien, būtent šiandien, einu į Bendruomenės mokyklą? Aš, kurio istoriją valdo begalės taisyklių? Bet negaliu nepasakyti, kad čia radau tokią naujieną, apie kurią niekad net negalvojau, ir esu dėkingas tam, ką sutikau, jog esu pirmasis besistebintis tuo, kas vyksta, ir todėl atėjau šiandien". Aš sakiau: tai yra krikščionybė.

Krikščionybė nėra taisyklė, neįstengianti pakankamai patraukti mūsų meilės jausmą, kaip pavyzdžiui priversti mus eiti į Bendruomenės mokyklą tą dieną, kai vyksta varžybos, kurios tau patinka labiau; tai visai kitas dalykas, tai tikras traukiantis dalykas, ne tik virtualus, bet realus, toks realus, kad patraukia paskui save visą tavo "aš".

Tai yra tai, ką Jėzus Kristus įnešė į pasaulį. Nuo pat pradžių tuos, kurie jį sutiko, sustabdė tas traukiantis dalykas. Prisiminkite vieną iš Velykų kreipimųsi: "Dievas įėjo į žmogaus gyvenimą žmogiškai, taip, kad žmogaus mintį, vaizduotę ir jautrumą tarsi sustabdė, kaip magnetas pritraukė Jis.

Galite dar kartą perskaityti "Jėzaus žavesio" pradžią, kuri nuostabiai gražiai aprašo Jėzaus susitikimą su Petru. Pirmą kartą, kai atsidūrė ten, per 3 ar 4 metrus, tai kaip Jis buvo įsmeigęs į jį žvilgsnį, to nebūtų užmiršęs niekada, kaip į jį buvo įsmeigęs žvilgsnį, kaip į jį žvelgė, kaip atskleidė jo charakterį... "Niekas į mane niekad taip nežiūrėjo!". Nuostaba, ta nuostaba, kuri buvo vertinimas, virstantis prisirišimu.

Draugai, Jėzus įėjo į mūsų istoriją, kad pažadintų mumyse šį prisirišimą, be kurio nėra laisvės. Nes mes pasaulyje nerandame nei vieno dalyko, galinčio mus taip dominti, kad liktų visam gyvenimui, ir todėl, anksčiau ar vėliau, tampame tarsi kokio mechanizmo dalimi, blaškomi visų aplinkybių, nes nėra nei vieno dalyko, įstengiančio mus sutabdyti, pažadinti šį prisirišimą, išlaisvinti mus nuo aplinkybių mechanizmo dalies būsenos. Todėl taip sunku realybėje rasti laisvų žmonių. Visi kalba apie laisvę, bet kiek iš mūsų tikrai turime laisvės patirties realybėje (ne kaip troškimą, bet kaip patirtį)?

Ta užsimezgusi nuostaba, kuri tęsėsi per visą gyvenimą (kaip matėme tame pasakojime apie Bendruomenės mokyklą), kuri jiems kiekvieną kartą, kai Jį sutikdavo, būdavo tarsi naujas klijų pilstelėjimas: kiekvieną dieną vis būdavo užpilama klijų ir jie nebegalėjo išsilaisvinti.

Mielieji, tai Jis, tai Jis šia Savo esatimi mus traukia taip, kad kiekvieną kartą mus vis daugiau pririša prie savęs, netgi taip - kaip jau matėme - kad pabaigoje Jis tapo meilės ir laisvės centras: ne taisyklė, kurią reikia įvykdyti, bet meilės ir laisvės centras; žmogiškas meilės jausmas, žmogiškas prisirišimas, žmogiška simpatija, kuri tave su kažkuo sieja. Jei nėra taip, tai visi tavo ketinimai, kaip ir mano ketinimai, tavo mintys yra niekas prieš bet kurio kito dalyko kerus. Kas tai yra visi tie dalykai? Mintys, ketinimai, kas jie yra kažko, kas tave traukia, akivaizdoje?

Arba yra labiau traukiantis dalykas, arba mes einame tuo keliu, kuriuoėjo mokiniai, taip, kad Jis taptų meilės ir laisvės centras, arba laisvė kaip reali patirtis yra kažkas nepasiekiamo.

Eikite paskaityti to, ką paliudijo Joshua - apie jį šįryt kalbėjo ir don Pino - įkalintas Šiaurės Karolinos Morrisono kalėjime: jis jau buvo tikintis, buvo krikščionis, bet jam Dievas buvo tolima dievybė ir jam atrodė tiesiog neįtikėtina, kad jis būtų susidomėjęs juo. "Prieš sutikdamas Comunione e Liberazione niekad negalvojau, kad ši Esatis galėtų mane paliesti ir formuoti ir iš naujo sukurti ir kad aš būčiau galėjęs padaryti viską, nes Ji [geriau būtų sakyti "Jis"] mane mylėjo ir myli dar ir dabar, nepaisant visų mano nuopolių ir mano dažno nedėkingumo. Dievas man buvo tik sąvoka, o ne esatis; geradariška figūra, bet tolimas [daugeliui yra taip: geradariška, bet tolima figūra], kurį galbūt būčiau galėjęs kada nors, po savo mirties, susitikti. Niekad apie Jį negalvojau kaip apie esatį, kurią būtų galima patirti čia ir dabar".

Ir tai yra tas dalykas, kuris pakeitė jo gyvenimą, tas susitikimas su šia Esatim yra tai, kas pakeitė jo gyvenimą: "Sutikau esatį, kuri mane paremia ir man duoda vilties", taip, kad pakeitė jo santykį su realybe: "Po draugų, Elizabetos ir Tobijaus, apsilankymo vienas iš mano kameros draugų priėjo prie manęs ir pasakė: "Ei, nuostabu, tu švyti", o po pauzės pridūrė: "Ar tu paėmei narkotikų?". Niekas nepasikeitė, kalėjimas yra kalėjimas. Bet kas esi, Tu, Kristau, kad kai kas tai patiria, ima spinduliuoti, tampa laisvas toje aplinkybėje. Gyvenimo pokytis nėra aplinkybės pakeitimas, kaip galvojame mes, tai yra Jo esatis. Tikrasis pasikeitimas - tai pripažinimas Esybės, kuri pakeičia mane ir, pakeisdama mane, pakeičia ir aplinkybę.

Arba, kaip pasakoja, vėlgi "Tracce" žurnale, tas vaikinaiš Kamerūno, Bali Desire', kuris, turėjęs blogą patirtį šeimoje, vienuolikos metų ėmė bastytis po gatves, o šešiolikos jau galutinai ten gyveno iki tol, kol pateko į kalėjimą (taip, ir jis) ir į jį vienas kunigas kartą pažvelgė taip, kaip niekada į jį nebuvo žiūrima. Jis priešinosi:

"vos tik jį pamatydavo, vaikinai bėgdavo jo pasitikti, bet aš buvau išmokęs būti vienas ir niekuo nepasitikėjau. Kodėl turėjau prieiti prie to kunigo? Geriau būčiau nusprogęs. Gatvėje išmokau, kas yra garbė. Ėjo dienos ir aš mačiau, kad šis kunigas domėjosi manimi; kartais atsiskirdavo nuo grupės ir prieidavo, man nusišypsodavo. Tas veidas mane nuginkluodavo, aš pradėjau prisirišti".

Ir štai, šiandien kaip tada, prasideda draugystė. Kaip prieš daug metų sakė don Giussani, šie liudijimai, ir daug kitų, kuriuos galėtume papasakoti, ištrina du tūkstančius metų istorijos, nes "Jis yra čia, yra čia kaip tą pirmąją dieną, - kaip sakė Peguy - , tai ta pati istorija, visiškai ta pati, amžiani ta pati, atsitikusi tuo metu ir tame krašte ir kuri vyksta kiekvieną kiekvienos amžinybės dieną".

Mes žinome labai gerai, kad Jis yra čia. Į mus, į kiekvieną iš mūsų buvo pažvelgta kaip niekad anksčiau: tas pats žvilgsnis, kuris žvelgė į Zachiejų arba Petrą.

Ir mes buvome priversti pasakyti: "Niekad nematėme panašaus dalyko". Mes girdėjome mums sakant: "Moterie, neverk!" su tokia begaline meile mūsų likimui, kuri anksčiau mums buvo nepažįstama. Mes patyrėme tokią meilę mūsų žmogiškumui, tokį švelnumą, kurio negalėjo turėti net mūsų motinos.

Ši Esatis, Jo esatis bet kurio žmogaus žmogiškume, yra čia, tai dabarties įvykis: ne pamaldus prisiminimas, ne praeities prisiminimas. Mes tiek kartų skaitėme: "Moterie, neverk!", daug kartų skaitėme tą vietą apie Zachiejų, daug kartų skaitėme apie Jono ir Andriejaus susitikimą, bet iki tol, kol to neišgirdome sakant tam tikru būdu, nieko neįvyko.

Jį matėme šiomis sunkiomis karo dienomis, kaip jis mus vedė, lydėjo, rėmė visoje šitoje sumaištyje. Toks dalykas, toks žvilgsnis, toks švelnumas žmogui, toks žvilgsnis, toks žvilgsnis nėra tik žmogiškas: tai yra žmogiška, bet tuo pačiu metu tai kitas pasaulis šiame.

Tik Dievas - tai išmokome Bendruomenės mokykloje - gali išgelbėti žmogų, t.y. tikruosius ir esminius žmogiškosios figūros ir jo likimo aspektus, tik Tas, kuris yra jų galutinė prasmė, gali juos išsaugoti, ir reikia pasakyti, ir juos pripažinti, išaukštinti, apginti. Tai Jis, tai Jo meili Esatis (E didžiąja raide) ateina per kokį nors žmogų.

Tai yra charizma. Ta pati esančio Jėzaus Dvasia, persidavusi tokiu tiesos būdu, kuris mus įtikino. Tai šis žvilgsnis mus padarė laisvus, pripildė mūsų širdis kaip niekad anksčiau, mums leido patirti laisvę, kokios mes nepažinojome.

Kaip sako pranašas Izaijas, "mes visi buvome paklydę kaip avių banda", kiekvienas iš mūsų ėjo savo keliu, bet - kaip sako Cesana, pasakodamas 68-ųjų metų istoriją - charizma mus išgelbėjo, ši Esatis mus išgelbėjo.

Todėl mes šiandien galime pasakyti: "Be jo negalime padaryti nieko", galime kartu su Mohleriu pasakyti: "Manau, kad nebegalėčiau gyventi, jei nebegirdėčiau jo kalbant". Jei kas nors į mane taip nežiūrėtų, jei ant savęs neįėjusčiau tokio žvilgsnio...tik tokios istorinės esaties akivaizdoje išskyla mūsų laisvė, t.y. mums daro tokį galingą iššūkį, jog kiekvienas iš mūsų turi užimti poziciją.

Tikroji laisvės pozicija, mūsų moralumas išskyla aikštėn tik šios realybės akivaizdoje. Būtent prieš šią istorinę (ne neapibrėžtą abstrakčią, bet istorinę) akivaizdybę, prieš šį būdą, koku yra žiūrima į mus, mes nebegalime toliau eiti savo keliu neapsvarstę savo santykio su šia Esatim.

Visi mes buvome paklydę, bet į mus buvo žiūrima, mes buvome vertinami taip, kad nei vienas negali eiti toliau, neapsvarstęs su tuo savo santykio. Jo esatis mums neleidžia būti abejingais. Todėl mūsų laisvė ima veikti šios realybės akivaizdoje.

Jėzus savo kartą vertina ne pagal etinio nepriekaištingumo lygį, bet pagal būdą, kaip yra žiūrima į realybę. Būtent pozicija realybės akivaizdoje apibrėžia mūsų moralumą: jeigu mes turime šį prigimtinių dvasios atvirumą, tą prigimtine paslaugumo ir

priklausomybės poziciją. Tokio dalyko akivaizdoje mūsų pasirinkimas yra savęs tvirtinimas arba Būties tvirtinimas.

Tai gerai matosi toje Evangelijos vietoje, kur Jėzus savęs klausia: "Su kuo galėčiau palyginti šią kartą? Ji panaši į tuos berniukščius, sėdinčius aikštėse, kurie sako savo draugams: 'Mes jums grojome, o jūs nešokote, mes jums giedojome raudas, o jūs neverkėte'. Buvo atėjęs Jonas, nevalgas ir negeriantis, tai jie kalbėjo: 'Jis demono apsėstas'. Atėjo Žmogaus Sūnus, valgantis ir geriantis, tai jie sako: 'Štai rijūnas ir vyno gėrėjas, maitininkų ir nusidėjėlių bičiulis'".

Kuo čia dėtas ryšys tarp grojimo ir Žmogaus Sūnaus ir šio santykio su realybe? Todėl, draugai, kad tik realybė gali pažadinti tokį stiprų prisirišimą, tik kažkas realaus gali pažadinti tokį galingą prisirišimą, kuris galėtų mus išgelbėti. Jėzus dėl to tapo žmogumi. Kitaip būtų galėjęs mums atsiųsti laišką. Būtent dėl to. Sprendimas, kova kiekviename iš mūsų yra būtent čia. Ne, sakykim, abstraktaus Dievo akivaizdoje padarytame sprendime, bet šios realios esaties, kuri yra priešais mus, akivaizdoje.

Kai grįšite į viešbutį, paskaitykite 8-tąjį Evangelijos pagal Joną skyrių, nes čia puikiai yra aprašyta ta mūsų kova, ta kova, kuri yra kiekviename iš mūsų, kaip buvo ir žyduose Jėzaus laikais.

"Jėzus kalbėjo įtikėjusiems jį žydams: 'Jei laikysitės mano mokslo, jūs iš tikro būsite mano mokiniai; jūs pažinsite tiesą ir tiesa padarys jus laisvus'. Jie atsakė: "Mes esame Abraomo palikuonys ir niekada niekam nevergavome. Kaipgi tu sakai: "Tapsite laisvi?" "Iš tiesų, iš tiesų sakau jums: kiekvienas, kas daro nuodėmę, yra nuodėmės vergas. Bet vergas ne amžinai namuose lieka, tik sūnus lieka ten amžiams. Jei tad Sūnus jus išvaduos, tai būsite iš tiesų laisvi. Aš žinau, kad jūs Abraomo vaikai. Bet jūs norite mane nužudyti, nes mano žodis netarpsta jumyse. Aš kalbu, ką esu matęs pas Tėvą. O jūs darote, ką girdėjote iš savojo tėvo". Jie atsikirto: "Mūsų tėvas Abraomas." "Jei jūs būtumėte Abraomo vaikai, darytumėte jo darbus. Deja, jūs norite nužudyti mane - žmogų, kuris kalbėjo jums tiesą, girdėtą iš Dievo. Šitaip Abraomas nedarė. Jūs darote savojo tėvo darbus". Jie atšovė: "Mes nesame pavainikiai ir turime vieną Tėvą - Dievą [tai galime pasakyti ir mes]. O Jėzus kalbėjo toliau: "Jei Dievas būtų jūsų Tėvas, jūs mylėtumėte mane, bet jūsų tėvas - velnias".

Tai neglūdi pasišventime abstraktaus Dievo akivaizdoje, bet to būdo, kuriuo Dievas mus pasitinka, akvaizdoje. Tikrasis pasišventimas yra čia. Jei Kristuje išbraukiamas tas faktas, kad jis yra žmogus, realus žmogus, tai išbraukiama ir krikščioniškosios patirties galimybė.

Dėl to, - sako šv. Irenėjus - "Žodis tapo Tėvo malonės skleidėju žmonėms, dėl kurių įvykdė visą išganymo darbą, parodydamas žmonėms Dievą ir žmogų pastatydamas šalia Dievo, apsaugodamas Tėvo nematomumą tam, kad žmogus nepradėtų niekinti Dievo ir visada turėtų kažką, ko reikia siekti, ir tuo pat metu, padarydamas Dievą matomą žmonėms visu savo didingumu, kad užkirstų kelią tam, jog visai Dievo nepaisantis žmogus nenustotų egzistavęs".

Jame yra Tėvo nematomumas, kūne atsiskleidžia Tėvo paslaptis, bet tuo pačiu metu tampa matomas, kad neleistų žmogui nustoti egzistuoti.

Bet - tai jau antrasis punktas - laisvė yra ilgas kelias. Jei paskaitysite Egzodą\Išėjimo knygos 3-ąjį - 6-ąjį skyrius, galesite prisiminti žydų tautos išlaisvinimo istoriją, su visais įmanomais ir tik įsivaizduojamais gundymais, taip pat ir pagundą grįžti prie skurdžios Egipto duonos.

Kad taptume tikrai laisvi, mums reikia draugijos, reikia laisvo žmogaus, reikia laisvės liudytojo ir bičiulio tam, kad ją pasiektume.

Pagunda, draugai, iškyla visada, ir tarp mūsų, kurie esame turėję laisvės patirties. Bet netgi ir kai ta pagunda kyla, liudininkas, t.y. laisvas žmogus, visada padarys iššūkį tam mūsų susitaikymui. Todėl laisvas žmogus, kaip Jėzus, kai bičiuliai iš Jungtinių valstijų mato tokį laisvą žmogų, jie stebisi. Vienas iš jų sako: "Norėčiau tau tik pasakyti, jog mane tiesiog pritrunkia šis faktas, kad tu gali jaustis toks laisvas netgi būdamas kalėjime. Kartais mokykloje jaučiuosi kaip kalėjime, bet po to, kai išgirdau apie šį laišką, jaučiuosi taip, lyg savo laisvę būčiau laikęs savaime suprantama".

O kitas sako: "Ta laisvė, kurią tu patiri netgi kalėjime, man rodo, jog yra įmanoma Jėzaus buvimą pamatyti kiekvienoje situacijoje".

Mums reikia žmogaus... ne laisvės teorijos, bet žmogaus, kuris kiekvieną kartą padarytų iššūkį mūsų susitaikymui (tai yra taip, niekas negali pasikeisti). Todėl laisvas žmogus yra tarsi paliudijimas to fakto, kad laisvė dar vis yra įmanoma, kad ji yra įmanoma man, kad tai yra galimybė man.

Būtent to akivaizdoje mes visada renkamės. Todėl, kad Dievo išgelbėjimas Jėzujė nėra pabaiga; krikščioniškasis išgelbėjimas yra tarsi laidas, tai galutinio išgelbėjimo ženklas. Todėl - kaip mums pasakė don Giussani straipsnyje "Mozė ir Shuttlas" - "kad galėtum pasakyti 'Laimėjo', žmogus turi pasirinkti, turi pasirinkti taip, kad gėris triumfuotų prieš blogį, turi pasirinkti gėrį, o ne primygtinai tvirtinti blogį".

Mes galime matyti gėrį, galime matyti šį liudytoją, arba galime matyti tai, ko trūksta. Čia yra gyvenimo skirtumas: daugeliui mūsų gyvenimą lemia tai, ko trūksta, o ne tai, kas yra.

Žinoma, kad trūksta daugelio dalykų, kad tarp mūsų yra daug keistinių dalykų, bet skirtumas yra tame, ar gyvenimą kiekvieną rytą lemia tai, kas yra, tai, kas įvyko, tai, kas vyksta, Jo esaties pripažinimas, arba tai, ko trūksta. Visa sutelpa čia. Kaip tam aklam gimusiam, vienam iš tų, kuriuos pagydė Jėzus, galėjo dar trūkti daugelio dalykų, arba Zachiejus, dar reikėjo pakeisti daugelį dalykų, bet jis jau nuo pat pradžių patenkintas: būtent faktas, kad seki Tą, pakeičia visa kita.

Ir kai mes matome tokį žmogų, laisvą žmogų, kas jį daro laisvu? Kaip jau girdėjome, jei pažvelgsime į Joshua, tai santykis su Paslaptimi kaip esatim, jei pažvelgsime į Giussani: "Kristus - tai vardas, kuris nurodo ir apibrėžia tą realybę, kurią sutikau savo gyvenime: sutikau, apie ją girdėjau kalbant iš pradžių kai buvau mažas berniukas. Galima tapti dideliu, ir šis žodis bus savaime suprantamas dalykas, bet daugelis žmonių jo nesutiko, jo neptyrė realiai kaip esaties". Tai, kas pakeičia gyvenimą, yra tai, kad kažkas yra patiriama kaip esatis. Tai tas pat kaip Jėzui: priklausomybės, kaip jo paties dalies, suvokimas sudarė Kristaus požiūrio į save visumą.

Mums, žiūrint į šiuos liudytojus, į šiuos laisvus žmones, jie mums rodo mūsų laisvės kelią. Kaip išmokome Bendruomenės mokykloje, žmogus gali būti laisvas tik jeigu pripažįsta savo priklausomybę, kaip jo paties dalį. Don Pino šįryt pacitavo šią esminę frazę: "Žmogaus pasirinkimas yra arba suvokti save esant laisvą nuo visos visatos ir priklausomą tik nuo Dievo, arba laisvą nuo Dievo ir todėl tampantį kiekvienos aplinkybės vergu".

Tocqueville, vienoje savo knygoje, kuri taip pat minima žurnale "Tracce", "Demokratija Amerikoje", sako: "Kai kokioje nors tautoje religija yra sunaikinama, abejonė užvaldo pačius iškiliausius protus ir paralyžiuoja visus kitus: kiekvienas įpranta turėti miglotą ir besikeičiantį suvokimą apie dalykus, kurie daugiau domina jį patį ir jį panašius, kiekvienas blogai gina savo įsitikinimus ir juos apleidžia, o kadangi netenka vilties pats išspręsti didžiausius žmogaus likimo klausimus, tai apsiriboja tuo, kad visai apie tai negalvoja. Panaši padėtis susilpnina žmonių dvasią, išbando valios tvirtumą ir ruošia piliečius vergystei. Tad nutinka ne tik, kad šie leidžia atimti iš jų laisvę, bet dažnai jos ir patys atsižada. Kai religijoje nebėra

autoritetingumo, kaip politikoje, žmonės išsigąsta šios neapribotos nepriklausomybės. Šis amžinas blaškymasis [šis buvimas mėtomam šen ir ten] juos neramina ir vargina. O kadangi inteligentijos pasaulyje visi nerimsta, jie bent jau nori, kad viskas būtų pastovu ir stabilu materialiam lygmenyje ir, nebegalėdami vėl grįžti prie senojo tikėjimo, pasiskiria sau šeiminką. Iš savo pusės manau, jog žmogus blogai pakelia pilną religinę nepriklausomybę ir visišką politinę laisvę kartu, ir esu linkęs manyti, jog, jei jis neturi tikėjimo, tai reikia, kad jis tarnautų, o jeigu yra laisvas, kad tikėtų". Jei jis neturi tikėjimo, jei jis nepripažįsta šios priklausomybės kaip savo dalies, tai reikia, kad jis tarnautų, o jeigu yra laisvas, kad tikėtų.

Tik artumas šiai Ešačiai mus daro laisvus, tiek, kad prisirišame - ir tai yra paskutinis punktas -, tiek, kad prisirišame, nes laisvė - tai priklausymas.

Galite dar kartą perskaityti tą šv. Pauliaus laiško galatams vietą: "Kristus mus išvadavo, kad būtume laisvi. Tad stovėkite tvirtai ir nesiduokite vėl įkinkomi į vergystės jungą. Štai aš, Paulius, sakau jums: jeigu leisitės apipjaustomi, Kristus jums nebebus naudingas. Jūs, ieškantys nuteisinimo įstatyme, atsiskyrėte nuo Kristaus, praradote malonę". Tai neišvengiama: kas praranda malonę (kas nelieka šalia šios Esaties, t.y. neprisišlieja prie esančios malonės), tas vėl grįžta prie įstatymo, o įstatymo nepakanka tapti laisvais, tai ne tas traukiantis dalykas, kuris mus daro laisvus.

"O mes - sako šv. Paulius - iš tikėjimo [t.y. iš šio traukiančio dalyko pripažinimo] laukiame ir tikimės nuteisinimo. Juk Kristuje Jėzuje nieko nereikia nei apipjaustymas, nei neapipjaustymas, o vien tikėjimas, kuris veikia meile", t.y. tikėjimo pripažinimas, kuris baigiasi prisišliejimu. Prisišliejimu prie ko? Prie Jėzaus. Bet kurgi yra Jėzus? Mūsų bendruomenėje, Bažnyčios bendruomenėje. Todėl laisvė - tai priklausymas šiai bendruomenei.

Šv. Paulius tęsia toliau: "Iš tiesų, broliai, jūs esate pašaukti leisvei. Tikrai dėl šios laisvės nepataikaukite kūnui, bet stenkitės vieni kitiems su meile tarnauti". Tai yra draugystės revoliucija, apie kurią kalbėjo Schonbornas ir Lobkowiczius, kai mums sakė: "Jūs esate vieninteliai, kurie draugystę laiko dorybe".

Bendruomenė - tai pergalė prieš šį ryšių nebuvimą, kuriuo pagrįsta vergystė. Jėzus mirė ir prisikėlė būtent dėl to, tam, kad sujungtų išsisklaidžiusią Dievo tautą, kad iš mūsų padarytų tikrą bendruomenę.

Tik taip, tik tokia meilė, tik toks priklausymas mus daro laisvus realybėje, mums leidžia būti realybėje, aplinkybėse netampant jų apsprendžiamais.

Jei būsime tokie, būsime taip pat ir gėris visiems. Jei neturėsime tokios meilės, įsprūsime tik į savo mažo gyvenimo terpę. Norint būti laisvais realybėjereikia tokios meilės, ir tai yra gėris mums ir visiems. Kitaip būsime už grotų.

Prašykime Mergelės Marijostokios meilės, prašykime, kad galėtume pasakyti tokį paprastą "taip", kaip tai padarė ji.

Sekmadienio rytas, gegužės 4d.

Klausimai - don Julian Carron ir Giancarlo Cesana

CARRON: pradėsime perskaitydami telegramą, kurią iš Brazilijos atsiuntė monsinjoras Giuliano Frigeni: "Mielieji Brolijos Comunione e Liberazione draugai, malonė, kurią gavome iš priklausymo ir autoritetingai vadovaujant šiai charizmai, mums dovanojama iš naujo, kad taptume vis labiau dėkingi Viešpačiui. Nors ir esu Brazilijoje kasmetiniame vyskupų susirinkime, prašysiu Dvasios, kad galėčiau su jumis išgyventi šį mūsų gyvenimo atsinaujinimą tam, kad Kristus visiems būtų

gailestingumu, atstatančiu mūsų kūną ir mūsų santykius, padarydamas juos šviesa ir vedliais visiems žmonėms, kurie šiuo tokiu dramatišku istoriniu momentu jaučia grėsmę, kylančia iš tamsaus išpuikimo tų, kurie dedasi visagaliais žmonių akyse, laikydami juos priešais, kuriuos reikia pašalinti arba kurių reikia baimintis. Tas mielas autoritetingumas ir broliškas Šventojo Tėvo liudijimas, toks panašus ir žmogiškai artimas mūsų brangiajam tėvui Giussani, tegu mums padeda turėti širdį, atidžią visam tam, ką Dvasia mums nori pasakyti per šias šventas Rekolekcijas, kurias turėsiu malonę išgyventi su Brolija iš Manaus gegužės pabaigoje, kai grįšiu į Braziliją po trumpo apsilankymo Italijoje. Tegu Marija, gailestingumo motina, kurios kiekvieną dieną šaukiamės, mus apsaugo savo tyra ir dėmesinga širdimi kiekvieno mažiausio mūsų, jos vaikų, prašymo akimirka, jos vaikų, dar tokių mažų, bet jau pilnų atsakomybės liudyti bendruomenės gyvenimą, kuris pasaulyje atskleistų Kristaus ir Tėvo meilę. *Veni Sancte Spiritus, veni per Mariam*. Atsidavęs Kristuje, monsinjoras Giuliano Frigeni".

CESANA: Šios Rekolekcijos mums padarė didelį įspūdį, nes klausimų buvo labai daug ir visi liečiantys šią temą, ir mes bandėme reziumuoti tas problemas, kurios yra pagrindinės, su kuriomis siejasi šie klausimai.

Pirmasis yra toks (klausimai nėra sudėti logine tvarka, bet - kaip matysite - visi iškelia esmę): "Laisvės prigimtis yra prisišliejimas prie esaties. Ar "aš" užduotis ir užsibaigia šiuo pripažinimu? Ar tai nėra pernelyg pasyvi pozicija?", šis klausimas sutampa su kitu: "Kokia prasme sekimas padeda laisvei, o ne susiaurina jos iki mechaniško pasikartojimo?".

Antradienį, po Velykų, važiauvau į vienos mūsų draugės, Paolos Pieraccini, mokytojos iš Cesenos, iš Memores Domini, laidotuves. Aš jos gerai nepažinojau, bet pažinau ją pakankamai, kad suprasčiau, jog jos pagrindinis rūpestis buvo sekimas. Į tas laidotuves buvo susirinkusi visa Cesenos Bažnyčia, vadovybė ir visas miestas: žinoma kad mažiausiai į galvą galėjo ateiti mintis, jog ši asmenybė buvo pasyvi, netgi atvirkščiai, tai, kas atėjo į galvą, kad tai buvo kūrybinga asmenybė. Iš kitos pusės, sekimas (atleiskite už pavyzdžio banalumą) prasideda tuo faktu, kad kas nors tau sako (iš tikrųjų atleiskite už pavyzdžio banalumą): "Atnešk man kavos", ir tu jam jos atneši. Po to jam atneši kavos nebeprašytas, suprasdamas, jog jam jos reikia. Vėliau jau matai, jog jis sunkioje situacijoje nebežino, ko griebtis, ir jam sakai: "Tau reikėtų išgerti kavos". Taip tas, kuris yra sekamas, seka pats, ir tada prasideda abipusiškumas, vedantis į pasekmę, kuri yra meilė: yra sekama tam, kad mylėtume, ir yra sekama visada... prisišlieti prie esaties, prisišliejimas prie kokios nors esaties reiškia, kad aš, sekdamas tave, mylėdamas tave, aš tave myliu už tai, kad tu seki, aš nesu tavo vergas, aš tave myliu, nes tu esi tos Paslapties man nešėjas, tos paslapties, kuri išgelbsti gyvenimą. Tai yra pasekmė.

CARRON: aš pridėsiu tik tai: be šio sekimo mes įsvelsime į mechanišką pasikartojimą. Būtent tas sekimas mums užkerta kelią įsisukti į tą pasikartojamumą. Tai priešingybė. Nes mūsų gyvenimas išsigimsta: arba yra kažkas, kas kiekvieną kartą jį pažadina (ir todėl tai pasekmė), arba, nieko nepadarysi, mes issikvepiame.

CESANA: "Norėtume suprasti primygtinį raginimą traukiančiam dalykui. Kas padeda pereiti nuo potraukio iki meilės, kuri padaro laisvais?".

CARRON: Kadangi potraukis baigiasi, bet jis skatina, palengvina prisišliejimą. Nėra tokio traukiačio dalyko, kuris manyje nepažadintų meilės, iš tikrųjų, kaip žmogus,

žiūrintis į kalnus, šio žavesio akivaizdoje jis pirma susisieja, sustoja prieš tai, o paskui supranta, ir taip palengvina prisišliėjimą. Be šito mes esame akmenys, blaškomi aplinkybių srovės; be šito mes niekada nebūsime susieti. Taigi palengvina prisišliėjimą, bet mūsų neatleidžia nuo laisvės, iš tikrųjų žmogus gali pasakyti "ne": tai palengvina, bet neatleidžia.

CESANA: Dar viena pastaba apie tai, t.y. perėjimas nuo potraukio prie meilės, kuri mus išlaisvina, tai šeimos sukūrimas. T.y. perėjimas nuo potraukio moteriai prie meilės jai yra tai, kad tu pasakai: "Šita yra skirta man". T.y. tu nesi paveiktas tol, kol nesutinki, jog kitas galutinai įeitų į tavo gyvenimą. "Sukurti šeimą", t.y. susisieti su moterimi, išeiti į vienuolyną, suprasti, jog draugas yra daugiau nei koks giminaitis, yra daugiau nei tavo tėvas, yra daugiau, šis ryšys tarp mūsų yra stipresnis už kraujo ryšį.

Būti atsidavusiam\pamilusiam reiškia būti paveiktam, bet tam, kad būtum paveiktas, yra būtina, kad potraukis duotų pirmenybę laisvei, t.y. kad potraukis taptų apsisprendimu, taptų apsisprendimu visam gyvenimui, kad potraukis, kad potraukis Paslapčiai taptų apsisprendimu visam gyvenimui, taptų mano šeima, kurioje paskui įgyjama laisvės patirtis. Nes - būtent - yra aišku, kad tas, kuris taip susisieja, jaučiasi laisvas, ir atvirksčiai, kuris nepasisprendžia, kuris lieka stovėti ir žiūrėti (vieną kart patraukiamas vieno, kitąkart kito, trečiąkart trečio ir t.t.), tas jaučiasi nelaisvas, jaučiasi sutrikęs, jaučiasi pasimetęs. Nes tu esi laisvas, kai esi namie, ir gražiausias dalykas (gražiausias dalykas) yra tai, kad mes visame pasaulyje esame namie.

"Buvo pasakyta, kad nepajudinamas pozityvumas gimsta iš nuoširdaus žvilgsnio į mūsų patirtį. Kas yra tas nuoširdus žvilgsnis ir kaip jį išlaikyti kiekvienoje gyvenimo aplinkybėje?"

CARRON: Būti nuoširdžiais reiškia paprasčiausiai būti ryžtingais, neįleisti nieko svetima į tą patirtį, kurią įgyji, nes jeigu žmogus jaučia tą potraukį, tai tas traukiantis dalykas tave susieja. Būti nuoširdžiais reiškia leisti patraukiamies to traukiančio dalyko, neįsileisti nieko išskyrus tą patirtį, t.y. būti vaiku, būti ryžtingam šio traukiančio dalyko akivaizdoje, neįsileisti nieko iš išorės.

CESANA: Tad kaip išlaikyti šį nuoširdumą ir šį ryžtingumą kiekvienoje gyvenimo aplinkybėje? Reikia priimti atsakomybę, t.y. reikia atsakyti, reikia pasirodyti dienos šviesoje, reikia leisti vertinamiems, reikia leisti, kad tau padėtų. Nes net kai žmogus yra viršininkas, jis yra viršininkas visų pirma tam, kad jį pataisytų, ne tam, kad jis taisytų; nes atsakomybė, tas pasirodymas dienos šviesoje yra man, jis yra tam, kad pataisytų mane, ne todėl, kad aš supratau daugiau, bet - paradoksas - kad supratau mažiau, todėl, kad man reikia, jog mane pamatytų ir mane pataisytų, kad mane paremtų. Štai būtent tai išlaiko. Tai, kas išlaiko, tai priklausymo kam nors, draugystės nuolatinumas: tai yra tai, kas išlaiko, ne mūsų mintys.

"Koks yra ryšys tarp ugdymo ir laisvės?"

CARRON: Ugdymas - tai įvadas į realybę\supažindinimas su realybe. Bet žmogus nėra supažintas su realybe, jei jam neperduodama prasmė, t.y. tiesa, tam tikra realybės prasmės hipotezė. Būtent šios prasmės akivaizdoje, šios prasmės hipotezės akivaizdoje, šios tiesos akivaizdoje yra išjudinama laisvė. O mes visi, kada pamatome, kad mūsų laisvė ima veikti ko nors akivaizdoje? Kai yra kažkas, kas domina, kai savyje turi kažką tikro. Be šito, nėra tikro laisvės žingsnio\poelgio, ir

todėl dažnai žmogus - anksčiau ar vėliau - nenaudoja laisvės, nes kai jį visai išjuokia, laisvė nebejuda.

Tik tiesos akivaizdoje žmogus sukruta. Todėl be pasiūlymo... Praėjusią savaitę važiauvau susitikti su mūsų draugais licėjuje Ispanijoje: kai sako, kad štai šie nieko neveikia, duok jiems tikrą pasiūlymą, ir tada iškils tiek klausimų apie gyvenimą. Kaip ir mes: tikro pasiūlymo akivaizdoje laisvė yra pažadinama, jai padaromas iššūkis taip, kad žmogus turi to atžvilgiu turi užimti poziciją.

CESANA: Taigi tai, ką sako Julianas yra tikrai svarbu, nes yra ugdoma tik tada, kai pasiūlymas paveikia širdį: iki tol, kol neprieinama iki ten, nė velnio neišmokstama. Todėl pasiūlymą - kaip sakė don Giussani pirmojoje knygelėje apie studentišką jaunimą - reikia "išspręsti kaip gestą", nes ugdymas įsitvirtina tiesoje. Šiandien egzistuoja tokia mintis, kad ugdymas - tai politika, tai psichologija, tai kažkoks mokėjimas tinkamai prie tavęs prieiti ir t.t.... Ugdymas - tai tiesos pasiūlymas: būtent tai išjudina. Nes ugdymas yra nukreiptas ne į psichikos veiklą; ugdymas yra nukreiptas į laisvę, o laisvę išjudina tiesa.

"Bendruomenė yra didelė pagalba laisvei". Pabandžiau šią frazę palyginti su savo patirtimi. Šiuo metu turiu labai daug mokytis, dirbu visą dieną laboratorijoje vienas ir neturiu laiko susitikti su savo draugais. Kokią pagalbą savo laisvei galiu gauti tokioje situacijoje?"

Visų pirma, duok sau to laiko: dirbk truputį mažiau ir susitik su draugais. Kodėl reikia taip nuspręsti, todėl, kad jeigu ne, atleiskite, mes čia susirinkome Rekolekcijoms, tam užtrukome laiko: ar esame gauja nevispročių, nes yra geriau, kad eitume dirbti? Aš nežinau... Taigi visų pirma tai, kad nėra taip, jog visada tik dirbtum ir dirbtum ir dirbtum ir nebūtų laiko...

Antra, prisiminimas, prisiminimas! Nes aš sutikau ir mane sukūrė šis susitikimas: mane sudaro šis susitikimas tiek kai aš esu draugėje, tiek kai esu vienas. Ir vis prašau, kad galėčiau atpažinti šią Esatį, kad galėčiau gyventi šia Esatim, aš nuolat prisimenu. Kai esi vienas, ta Esatis yra prie tavęs, ji yra prie tavęs!

"Kodėl žmogus yra laisvesnis, kai yra priverstas?"... tai dalykas, kuris mus privertė pasukti galvas...

CARRON: Todėl, kad jis priverstas atsakyti. Pavyzdys, kurį daviau vakar: jei koks vaikinys blaškosi šen ir ten, keičia merginas vieną po kitos, ir jeigu randa vieną, kuri jam baisiai patinka, jis sako: "Štai šitą vesiu", tai jis yra priverstas. Bet jis nėra priverstas todėl, kad kažkas jam atima laisvę, jis yra priverstas, nes turi užimti kažkokią poziciją šios esaties atžvilgiu: ta prame jis yra priverstas! Esu priverstas, nes man patinka labiau už bet ką kitą, nes mane labiau domina, nes daro didesnę iššūkį mano protui, mano laisvei ir mano prisirišimui, ir todėl tave priverčia. Negali eiti toliau neužėmęs pozicijos to atžvilgiu, nesuvokęs, jog prarandi geriausią, kas tau teko. Šia prasme. Vėl gi [dar kartą], nėra taip, kad tai tautosotų tavo laisvę; tai daro iššūkį tavo laisvei, palengvina, priverčia tave ją panaudoti. Kitaip mes nepasijudintume.

CESANA: "Kodėl "aš" bijo laisvės ir vengia reikalaujamos atsakomybės: net jei ir yra tikras dėl rezultato, visada baiminasi rizikuoti?"

Tai rizikos samprata, kurią vartoja don Giussani, t.y. kad rizika, rizikavimas gyvenime tai nėra žaisti rusišką ruletę, rizikuoti gyvenime - tai sekti tiesą. Kodėl tai rizika? Todėl, kad, kadangi tiesa nesi tu, tai savo gyvenimą atiduoti į kito rankas. Taip kaip,

kai įsimyli, ta, kurios trokšti, yra ji; kai ją vėdi, tai savo gyvenimą atiduodi į jos rankas. Bet taip nėra, kad darai neprotingą dalyką: tu seki tiesa, eski tuo, ką pripažįsti kaip sukurtą tau. Bet, būtent, yra begalės situacijų, baimių... kodėl? Todėl, kad tavo gyvenimas yra kito rankose, todėl, kad tiesa nėra tavo. Todėl atsitraukiama (tai gimtosios nuodėmės problema), todėl mes imame teisti pasaulį, dalykus ir t.t., lyg būtume Dievas, ir netgi - taip pasakė don Giussani - teisiame Dievą, ir taip nudegame, nes mes esame dievas, kuris miršta, taigi dievas, kuris, galiausiai,... mes esame dievas, kurio ženklas, galų gale, yra niekas.

"Daugelį kartų buvo sakomi žodžiai *prisirišimas, sustabdytas, susaistytas, susietas žvilgsnio, veido, kiemo nors*. Ne visada šis fiziškumas\kūniškumas yra betarpiškas, o atpažinimas toks akivaizdus. Ar galite padėti suprasti, kaip priklausymas tam, kas betarpiškai nesukelia potraukio, mus gali daryti laisvesnius?"

CARRON: Per priklausymą tam, kas sužadina potraukį. Nepradėkime visada nuo pačios sunkiausios dalies: pradėkime nuo to Viešpaties mumyse sužadinto dalyko, kuriam labiau teikiame pirmenybę.

Jei koks žmogus dirba kokioje bjaurioje vietoje, kur viršininkas "jo nevirškina", ir štai jis įsimyli: jis negali kitą dieną nueiti į darbą kaip ir anksčiau, niekam nepasikeitus. Yra kitoks jis pats, ir pati vieta tampa kitokia.

Būtent per kažkokį dalyką Viešpats mus įveda į visą realybę, iš tikrųjų juk be šio pozityvaus dalyko mes ten nejeitume. Kaip vaikas, kai kambaryje tamsu, jis traukiasi nuo tamsos, bet kai jį už rankos laiko mama, tada įeina. Mes įeiname į tai, kas mums nepatinka, į tai, kas mus gąsdina, tik per kažką, būdami drauge su kažkuo kitu.

Tą draugę mums duoda Dievas, Dievas tapo kūnu, kad sudarytų mums draugiją tai, kad visa - iš tų sakau visa - taptų mūsų, t.y. vieta, laikas, akimirka, sudarantys mūsų gyvenimą. Jei tu, užuot skundęsis, kaip aš, pažvelgsi ten, eisi ten su Jo Esybe akyse, mūsų draugų būryje, tai viskas taps mūsų.

CESANA: Šiaip ar taip tai tikrai tiesa, nes ir tas pavyzdys, kurį davė Carron: jei ji tau sako "taip", net ir tas bjaurus darbas, kurį dirbai vakar, šiandien tampa malonus. T.y. būtent per traukiantį dalyką žmogus išgyvena visa, ir realybė keičiasi, keičiasi, keičiasi, keičiasi kaip prasmė, kaip reikšmė, t.y. keičiasi kaip sąsaja, kaip ryšys, t.y. tu jau turi santykį su realybe, nebesei nuo jos atšlijęs.

Nes dalykas tas... štai, aš suprantu taip, t.y. kad pagunda, kuri kyla, tai pasakyti: "Tai, kas mus traukia, nebeegzistuoja, nes šiuo momentu man sunku". Ne!

CARRON: Būten čia glūdi tos pastabos, kurią padarė don Giussani straipsnyje "Mozė ir Shuttlas", svarba: mes visada apsisprendžiame pastebėti tai, ko trūksta...

CESANA: Yra klausimas, tau jį perskaitysiu: "Carronas pasakė, kad daugeliui, taip pat ir iš mūsų, gyvenimą apsprendžia tai, ko trūksta, o ne tai, kas yra. Tad buvo prisiminta įvairių patirčių, daugelis iš jų pozityvios, susijusių su šiuo klausimu: sekant tai, kas yra, kur dingsta tai, ko trūksta?"

CARRON: Šį pavyzdį duodavau licėjaus studentams: žiūrėkit, jeigu jūsų vaikas patiria avariją, jis guli paralyžiuotas lovoje, o vieną dieną pradeda judinti vieną koją. Jūs visi, jūsų žvilgsnįpatraukia kas: tai, kas juda, ra tai, kas nejuda? Viską nulemia tai, kas juda! O jeigu kas tau sako: "Betgi, dar trūksta 99%!", tai tu sakai: "Išprotėjai: jei kažkas juda, tai reiškia, jog yra vilties, kad judės ir visa kita". Mes neprotingi, nes visą

gyvenimą lemia tai, ko trūksta. O tuo tarpu tas didis pasirinkimas, kurį minėjo don Giussani, - tai matyti tai, kas pozityvu, bet ne todėl, kad mes turime pasukti galvą ir įsitikinti nežinia kuo... o tu, jei matai savo vaiką, kuris ima kažką judinti, tavo žvilgsnį patraukia kas: tai, ko trūksta, ar tai, kas yra?

Tai mes darome kiekvieną dieną, iš tikrųjų jei žmogus nemato to, tai visą gyvenimą, net jei jis ir turi tuos 99% ir tik kažko trūksta, visą gyvenimą lemia tai, ko trūksta. O tuo tarpu kad būtum laimingas užtenka, kad būtų kažkas, kažkas, Jo esatis, kuri lemia visa, o tai yra būtent tai, kas gyvenimą daro kitokį. Nes visi tavo rūpesčiai, tai, kas tavęs laukia dienos bėgyje, jei tavo gyvenimas, vos prabundi, yra pripildytas Jo esaties, tai viskas yra kitaip. Problema yra ta, kad mes neturime laiko tam: pradedame dieną tarsi nieko nebūtų, ir tada visą gyvenimą lemia tai, ko trūksta.